

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Sžrk/2/2016
Identifikačné číslo spisu: 8015201123
Dátum vydania rozhodnutia: 13.12.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Petra Príbelská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8015201123.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Petry Príbelskej, PhD. a členov senátu JUDr. Milana Moravu a JUDr. Jarmily Urbancovej, v právnej veci žalobkyne: O. S., bytom Z., zastúpenej JUDr. Jánom Kizivatom, advokátom so sídlom Kpt. Nálepku 8, Michalovce, proti žalovanému: Okresný úrad Prešov, so sídlom Námestie mieru 3, Prešov, za účasti: K. G., bytom S., zastúpeného JUDr. Jánom Holotom, advokátom so sídlom Komenského 2791/35, Snina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. Xo 30/2015/Mi z 28. septembra 2015, o odvolaní žalovaného a o odvolaní pribratého účastníka proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 4S/44/2015-93 z 9. júna 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 4S/44/2015-93 z 9. júna 2016 p o t v r d z u j e .

Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobkyňi náhradu trov odvolacieho konania v sume 363,79 €, na účet advokáta žalobkyne JUDr. Jána Kizivata do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č.k. 4S/44/2015-93 z 9. júna 2016 podľa § 250j ods. 2 písm. a/ a e/ zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej aj „OSP“) zrušil rozhodnutie žalovaného č. Xo 30/2015/Mi z 28. septembra 2015, ako aj rozhodnutie Okresného úradu Humenné č. X-30/2015/Fe z 28. mája 2015 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že úspešnej žalobkyňi priznal proti žalovanému náhradu trov konania v sume 245,01 €, pozostávajúcich zo zaplateného súdneho poplatku v sume 70,- € a z náhrady trov právneho zastúpenia v sume 175,01 €.

Žalovaný rozhodnutím č. Xo 30/2015/Mi z 28. septembra 2015 podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Humenné č. X-30/2015/Fe z 28. mája 2015, ktorým podľa § 59 ods. 3 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (ďalej len „katastrálny zákon“) zamietol návrh žalobkyne z 23. februára 2015 na opravu chýb v

katastrálnom operáte.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že dňa 27. februára 2015 bol Okresnému úradu Humenné doručený návrh žalobkyne, ktorým sa podľa § 59 katastrálneho zákona domáhala opravy údajov na liste vlastníctva č. XXXX vedeného pre katastrálne územie G. (ďalej len „LV č. XXXX, k.ú. G.“) tak, aby bola zapísaná ako výlučná vlastníčka nehnuteľností na ňom evidovaných. Žalobkyňa v návrhu na opravu chyby v katastrálnom operáte namietala, že nehnuteľnosti evidované na LV č. XXXX, k.ú. G. sú nesprávne zapísané ako bezpodielové spoluvlastníctvo žalobkyne a pribratého účastníka. Žalobkyňa poukázala na to, že uvedený zápis bol vykonaný na základe rozsudku č.k. 5C/98/2010 z 3. novembra 2011, ktorým Okresný súd Humenné určil, že kúpna zmluva z 24. februára 2009 uzavretá medzi žalobkyňou a S. X., ktorej predmetom bol prevod nehnuteľností evidovaných na LV č. XXXX, k.ú. G., je neplatná, pričom súd v odôvodnení tohto rozsudku ustálil, že tieto nehnuteľnosti patria do bezpodielového spoluvlastníctva pribratého účastníka a žalobkyne.

Bývalá Správa katastra Humenné postupovala podľa krajského súdu správne, keď pôvodne po doručení rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 5C/98/2010 z 3. novembra 2011 v súlade s § 34 ods. 2 katastrálneho zákona vykonala záznam č. 17/12 č. z. 223/12 a na liste vlastníctva č. XXXX, k.ú. G. vyznačila stav pred uzavretím kúpnej zmluvy z 24. februára 2009, t.j. ako výlučného vlastníka nehnuteľností evidovaných na tomto liste vlastníctva zapísala žalobkyňu. Naopak nesprávne podľa krajského súdu posúdila bývalá správa katastra neskorší návrh pribratého účastníka na vykonanie záznamu, keď dotknuté nehnuteľnosti boli na LV č. XXXX, k.ú. G. záznamom Z 1068/12 č.z. 1307/12 zapísané v prospech žalobkyne a jej bývalého manžela (pribratého účastníka) ako ich bezpodielové spoluvlastníctvo.

Podľa krajského súdu bol záznam Z 1068/12 č. z. 1307/12 na LV č. XXXX, k.ú. G. vykonaný Okresným úradom Humenné v rozpore s § 34 ods. 1 katastrálneho zákona, ako aj v rozpore s § 159 ods. 2 OSP. Vykonaním tohto záznamu došlo podľa krajského súdu k zápisu údajov katastra v rozpore s výrokom rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 5C/98/2010 z 3. novembra 2011 a preto boli podľa krajského súdu splnené podmienky pre vyhovieť návrhu žalobkyne na opravu chyby v katastrálnom operáte podľa § 59 ods. 1 písm. a/ katastrálneho zákona.

Krajský súd poukázal na to, že z § 159 ods. 2 OSP vyplýva, že pre správne orgány je záväzný iba výrok súdneho rozhodnutia a úvaha súdu uvedená v odôvodnení rozsudku nemôže byť v žiadnom prípade pre správny orgán záväzná.

Krajský súd uviedol, že keďže na Okresnom súde Humenné je pod sp.zn. 18C/199/2009 vedené konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a pribratého účastníka a predmetom tohto konania sú aj nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, k.ú. G., súd sa v tomto konaní vysporiada aj s otázkou bezpodielového spoluvlastníctva bývalých manželov k týmto nehnuteľnostiam.

Za chybu v postupe správnych orgánov, ktorá má vplyv na zákonnosť ich rozhodnutí považoval krajský súd tú skutočnosť, že bývalá Správa katastra Humenné ako prvostupňový správny orgán pri posudzovaní návrhu pribratého účastníka na vykonanie záznamu na LV č. XXXX, k.ú. G. neumožnila vyjadriť sa k tomuto návrhu žalobkyňi, ktorá bola zapísaná ako výlučná vlastníčka dotknutých nehnuteľností a zmena v zápise vlastníckeho práva sa jej priamo dotkla.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podali v zákonnej lehote odvolanie žalovaný a pribratý účastník, domáhajúc sa, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu zamietne.

Žalovaný v odvolaní uviedol, že rozsudok krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 62/2000 z 19. júna 2003, podľa ktorého za rozsudok obnovujúci právo k nehnuteľnosti možno považovať aj také rozsudky, ktoré síce výslovne neurčujú, kto je vlastníkom konkrétnej nehnuteľnosti, ale z nich táto skutočnosť

nepochybné vyplýva. Ďalej žalovaný citoval rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2Cdo 50/2000, podľa ktorého je rozsudok súdu o určení neplatnosti kúpnej zmluvy podkladom pre vykonanie zápisu v katastri nehnuteľností záznamom podľa § 34 ods. 1 katastrálneho zákona.

Žalovaný ďalej uviedol, že v obdobnom prípade bol v katastrálnom konaní č. Xo 31/2011 zamietnutý návrh na opravu chyby v katastrálnom operáte z dôvodu, že zápis bol vykonaný v súlade s rozsudkom súdu, ktorým bola vyslovená neplatnosť darovacej zmluvy, pričom v odôvodnení rozsudku bolo uvedené, že nehnuteľnosť patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“). Dotknuté nehnuteľnosti boli zapísané do podielového spoluvlastníctva bývalých manželov, nakoľko zo zákona (§ 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka) došlo k transformácii BSM na podielové spoluvlastníctvo. Proti rozhodnutiu žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím bola podaná žaloba, ktorú Krajský súd v Prešove rozsudkom č.k. 3S/28/2012-43 z 13. júna 2013 zamietol. Tento rozsudok bol potvrdený rozsudkom sp.zn. 4Sžr/31/2013 zo 17. decembra 2013, v odôvodnení ktorého Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že nie je možné súhlasiť s názorom žalobcu, že v danom prípade bol záznam vykonaný v rozpore s verejnou listinou, pretože vo výroku právoplatného rozsudku súd neurčil, v koho vlastníctve sú predmetné nehnuteľnosti a teda správa katastra vychádzala len z nezáväznej časti rozhodnutia (odôvodnenia).

Konanie o oprave chyby v katastrálnom operáte nie je podľa žalovaného právnym prostriedkom na určenie vlastníckeho práva v prípade sporu medzi účastníkmi konania. Žalovaný v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Sžo 93/2009 z 5. novembra 2009, podľa ktorého správa katastra nemá oprávnenie v katastrálnom konaní podľa § 59 ods. 1 rozhodovať o súkromnoprávných vzťahoch týkajúcich sa vecných práv účastníkov a rozhodnutie vo veci opravy chyby v katastrálnom konaní nenahrádza a ani nemôže nahrádzať rozsudok súdu vo veci určenia práva alebo právneho vzťahu k nehnuteľnostiam.

Na základe uvedeného žalovaný nepovažuje za správny právny názor krajského súdu, podľa ktorého úvaha súdu v odôvodnení rozsudku v žiadnom prípade nemôže byť záväzná pre správny orgán. Podľa žalovaného v danom prípade výrok súdu o neplatnosti právneho úkonu neobsahuje určenie, kto je vlastníkom dotknutých nehnuteľností, ale táto skutočnosť vyplýva z odôvodnenia rozsudku. Z tohto dôvodu by podľa žalovaného bolo vykonanie zápisu na základe uvedeného právoplatného rozsudku len v prospech žalobkyne v rozpore s odôvodnením rozsudku, v ktorom súd jednoznačne skonštatoval, že dotknuté nehnuteľnosti sú v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobkyne a pribratého účastníka. Takýto zápis by bol podľa žalovaného aj v rozpore s predmetom vyporiadania BSM súdom v konaní vedenom Okresným súdom Humenné pod sp.zn. 18C/199/2009. Krajský súd vychádzal podľa žalovaného pri odôvodnení napadnutého rozsudku z prísne formalistického výkladu § 159 ods. 2 OSP.

K záveru krajského súdu, že správny orgán pochybil, keď neumožnil žalobkyni vyjadriť sa k návrhu pribratého účastníka na vykonanie záznamu na LV č. XXXX, k.ú. G., žalovaný uviedol, že podľa § 34 ods. 3 katastrálneho zákona sa na vykonanie záznamu nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, a preto správny orgán pri zápise verejnej listiny záznamom nebol povinný viesť osobitné konanie.

Pribratý účastník v odvolaní uviedol, že záznam Z 1068/12 č.z. 1307/12 na LV č. XXXX, k.ú. G. bol vykonaný v súlade so zákonom. Už z výroku rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 5C/98/2010-122 z 3. novembra 2011 je podľa pribratého účastníka zrejmé, že nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom neplatnej kúpnej zmluvy patria do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a pribratého účastníka. Podľa pribratého účastníka súd nemôže určiť kúpnu zmluvu za neplatnú bez uvedenia dôvodov, pričom tieto musia vyplývať zo zákonných ustanovení (v tomto prípade § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Pribratý účastník poukázal aj na skutočnosť, že žalobkyňa podala návrh na preskúmanie postupu správneho orgánu, pričom Krajská prokuratúra v Prešove, ako aj Generálna prokuratúra Slovenskej republiky dospeli k záveru, že celý proces zápisov vlastníckych práv na LV č. XXXX, k.ú. G. je v súlade so zákonom.

Za nesprávny považoval pribratý účastník aj názor krajského súdu, že keďže sa na Okresnom súde Humenné vedie pod sp.zn. 18C/199/2009 konanie o vyporiadanie BSM a predmetom tohto konania sú aj nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, k.ú. G., súd sa v tomto konaní vysporiada aj s otázkou bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a pribratého účastníka k týmto nehnuteľnostiam. Pribratý účastník má za to, že účastníci konania o vyporiadanie BSM svojimi úkonmi určujú rozsah vecí, ktoré patria do BSM. Podľa pribratého účastníka súd v konaní o vyporiadanie BSM nemá vyhľadávaciu povinnosť a nie je oprávnený a ani povinný zisťovať, či všetky veci, ktoré uviedli účastníci konania, patria do BSM resp. či neexistujú ešte nejaké iné veci, neuvedené v návrhoch účastníkov konania, ktoré by mohli patriť do okruhu majetku v BSM. Súd takto podľa pribratého účastníka rozhoduje len v tom prípade, pokiaľ by návrhy účastníkov vo vzťahu k zaradeniu vecí do BSM boli rozdielne. Takýto stav však podľa pribratého účastníka v konaní vedenom Okresným súdom Humenné pod sp.zn. 18C/199/2009 nie je, nakoľko žalobkyňa a pribratý účastník zhodne zaradili nehnuteľnosti, zapísané na LV č. XXXX, k.ú. G. do rozsahu vecí, ktoré patria do BSM.

Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného a vo vyjadrení k odvolaniu pribratého účastníka uviedla, že kúpnu zmluvu z 24. februára 2009 uzavretou medzi ňou ako predávajúcou a S. X. ako kupujúcou previedla nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, k.ú. G. v prospech S. X., nakoľko v tom čase bola zapísaná ako ich výlučná vlastníčka. Následne Okresný súd Humenné rozsudkom č.k. 5C/98/2010-122 z 3. novembra 2011 určil, že predmetná kúpna zmluva je neplatná. Z dôvodu vyslovenia neplatnosti uvedenej kúpnej zmluvy malo podľa žalobkyne dôjsť k opätovnému zápisu žalobkyne ako výlučnej vlastníčky nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX, k.ú. G. tak, ako to predpokladá § 34 ods. 2 katastrálneho zákona.

K rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Sžr/31/2013 zo 17. decembra 2013, na ktorý poukázal v odvolaní žalovaný, žalobkyňa uviedla, že v danom prípade sa jednalo o zápis podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam do katastra nehnuteľnosti na základe toho, že zo strany jedného manžela došlo k prevodu nehnuteľností patriacich do BSM v prospech tretej osoby formou darovania, pričom druhý z manželov sa žalobou domáhal určenia neplatnosti tohto právneho úkonu z dôvodu, že bol realizovaný bez jeho súhlasu. Počas konania o určenie neplatnosti darovacej zmluvy došlo k uplynutiu zákonom stanovenej trojročnej lehoty na vyporiadanie zaniknutého BSM a nakoľko medzi manželmi nedošlo k vyporiadaniu zaniknutého BSM dohodou a nebol podaný ani návrh na vyporiadanie zaniknutého BSM na príslušný súd, došlo k vyporiadaniu BSM v zmysle § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka a nehnuteľnosti pripadli do podielového spoluvlastníctva bývalých manželov s výškou spoluvlastníckeho podielu 1/2. Z uvedeného dôvodu správa katastra správne zapísala bývalých manželov ako podielových spoluvlastníkov dotknutých nehnuteľností. Žalobkyňa má však za to, že situácia medzi ňou a jej bývalým manželom (pribratým účastníkom) je odlišná od situácie, ktorú rieši uvedený rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, z ktorého dôvodu je tento rozsudok a v ňom vyjadrený právny názor právne irelevantný pre prejednávanú vec.

Vo vzťahu k právnemu názoru vyjadrenému v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžo 93/2009 z 5. novembra 2009, na ktorý žalovaný v odvolaní poukazuje a v zmysle ktorého správny orgán nemôže v katastrálnom konaní podľa § 59 ods. 1 katastrálneho zákona rozhodovať o súkromnoprávných vzťahoch týkajúcich sa vecných práv účastníkov, žalobkyňa uviedla, že s týmto právnym názorom súhlasí, pričom má za to, že práve vykonaním záznamu Z 1068/12 č.z. 1307/12 na LV č. XXXX, k.ú. G. bolo neprípustne zasiahnuté do súkromnoprávných vzťahov týkajúcich sa vecných práv k nehnuteľnostiam.

Ustanovenie § 34 ods. 2 katastrálneho zákona podľa žalobkyne výslovne upravuje, ako má správny orgán postupovať v prípade, ak súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu, pričom od tohto postupu sa správny orgán v súlade s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky nemôže odchyliť.

Žalobkyňa ďalej uviedla, že jej nie je zrejmé, z akého dôvodu dospeli žalovaný a pribratý účastník k názoru, že v prípade, ak by nedošlo k vykonaniu záznamu Z 1068/12, č.z. 1307/12, nehnuteľnosti

evidované na LV č. XXXX, k.ú. G. by nebolo možné vyporiadať ako nehnuteľnosti patriace do zaniknutého BSM. Žalobkyňa v tejto súvislosti poukázala na § 70 ods. 1, 2 katastrálneho zákona, kde je upravená zásada, podľa ktorej sa údaje katastra považujú za pravdivé resp. hodnoverné do momentu, kým sa nepreukáže opak. Žalobkyňa zároveň poukázala na § 143 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého do BSM patrí všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva a čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva, s výnimkou vecí tam špecifikovaných, pričom posúdenie možnosti resp. nemožnosti vyporiadania určitých vecí, práv a majetkových hodnôt v rámci zaniknutého BSM neprislúcha správneho orgánu, nakoľko vyporiadať zaniknuté BSM môže na návrh niektorého z manželov výlučne súd. Podľa žalobkyne sa v rámci konania o vyporiadanie BSM má na nehnuteľnosti vedené na LV č. XXXX, k.ú. G. hľadiť ako na nehnuteľnosti patriace do výlučného vlastníctva žalobkyne, pričom predmetom vyporiadania zaniknutého BSM nebudú tieto nehnuteľnosti, ale hodnota podniku žalobkyne ako celku.

Žalobkyňa poukázala aj na to, že Okresný úrad Humenné v preskúmvanej veci nedodrжал postup podľa § 37 katastrálneho zákona a žalobkyňa nebola o vykonaní sporného záznamu upovedomená.

Podľa žalobkyne súd v preskúmvanej veci nie je viazaný názormi Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a Krajskej prokuratúry v Prešove, na ktoré poukázal vo svojom odvolaní pribratý účastník.

Z uvedených dôvodov považuje žalobkyňa napadnutý rozsudok krajského súdu za vecne správny a zákonný.

Podľa § 491 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“), ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 492 ods. 2 SSP odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že z § 491 ods. 2 SSP vyplýva, že ak napadnutý rozsudok bol vydaný dňa 9. júna 2016, t.j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (nakoľko Správny súdny poriadok nadobudol účinnosť až 1. júla 2016), boli účastníci konania správne poučení o možnosti podať odvolanie podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku v lehote 15 dní od doručenia rozsudku a teda účastníci sa mohli domáhať ochrany svojich práv v konaní pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky len na základe úpravy odvolacieho konania v zmysle § 250ja OSP a § 246c ods. 1 OSP v spojení s § 201 a nasl. OSP. Z uvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky podanie žalovaného z 27. júla 2016 prejednal ako odvolanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaných odvolaní (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolania prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk <. (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného a odvolaniu pribratého účastníka nie je možné priznať úspech.

V správnom súdnictve preskúmvajú súde na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

V prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a

postupu, súd postupuje podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti OSP (§ 247 ods. 1 OSP).

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie odvolaním napadnutého rozsudku, ktorým krajský súd podľa § 250j ods. 2 písm. a) a e) OSP zrušil rozhodnutie žalovaného č. Xo 30/2015/Mi z 28. septembra 2015, ako aj rozhodnutie Okresného úradu Humenné č. X-30/2015/Fe z 28. mája 2015 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalovaný rozhodnutím č. Xo 30/2015/Mi z 28. septembra 2015 podľa § 59 ods. 2 správneho poriadku zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Humenné č. X-30/2015/Fe z 28. mája 2015, ktorým podľa § 59 ods. 3 katastrálneho zákona zamietol návrh žalobkyne na opravu chýb v katastrálnom operáte.

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa § 5 ods. 2 katastrálneho zákona záznam je úkon správy katastra plniaci evidenčné funkcie, ktoré nemajú vplyv na vznik, zmenu ani na zánik práv k nehnuteľnostiam.

Podľa § 34 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 katastrálneho zákona práva k nehnuteľnostiam uvedené v § 1 ods. 1 <., ktoré vznikli, zmenili sa alebo zanikli zo zákona, rozhodnutím štátneho orgánu, príklepom licitátora na verejnej dražbe, vydržaním, prírastkom a spracovaním, práva k nehnuteľnostiam osvedčené notárom, ako aj práva k nehnuteľnostiam vyplývajúce z nájomných zmlúv, zo zmlúv o prevode správy majetku štátu alebo z iných skutočností svedčiacich o zverení správy majetku obce alebo správy majetku vyššieho územného celku sa do katastra zapisujú záznamom, a to na základe verejných listín a iných listín. Záznamom sa zapisuje i zmena poradia záložných práv z dohody záložných veriteľov o poradí ich záložných práv rozhodujúcim na ich uspokojenie. Ak súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu alebo neplatnosti dobrovoľnej dražby, správa katastra vyznačí stav pred týmto právnym úkonom alebo pred dobrovoľnou dražbou; to platí aj vtedy, ak právo k nehnuteľnosti bolo dotknuté ďalšou právnou zmenou a ak je rozhodnutie súdu záväzná pre osoby, ktorých sa táto právna zmena týka. Na vykonanie záznamu sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

Podľa § 59 ods. 1 písm. a/ a ods. 3 katastrálneho zákona okresný úrad aj bez návrhu opraví údaje katastra, ak sú v rozpore s verejnou listinou alebo s inou listinou, alebo s výsledkami prešetrovania zmien údajov katastra, alebo s výsledkami revízie údajov katastra. Ten, koho práv, záujmov chránených právom alebo povinnosťou sa údaje katastra týkajú, môže kedykoľvek požiadať o odstránenie chýb v katastrálnom operáte. Správa katastra je povinná vykonať opravu do 30 dní, v osobitne odôvodnených prípadoch do 90 dní od doručenia písomnej žiadosti o opravu chýb.

Odvolací súd z administratívneho spisu zistil, že na liste vlastníctva č. XXXX, k.ú. G. boli pod číslom zmeny 725/01, 1610/01, 1408/02 a 1825 zapísané kúpne zmluvy č. V-285/01 z 26. februára, č. V-940/01 z 3. júla 2001 a č. V-236/02 z 11. decembra 2001, na základe ktorých bola žalobkyňa, podnikajúca pod obchodným menom Jana Holotová UNITRANS, zapísaná ako výlučná vlastníčka parciel KN-C č. 4744/30, č. 4744/79, č. 4744/76, č. 4744/77, č. 4744/13, č. 4737 a č. 4744/37, stavby č. 2528 (výrobná hala), postavená na parcele KN-C č. 4744/13 a stavby č. 2528 (sklad plynov), postavená na parcele KN-C č. 4737. Pod číslom zmeny 1825/06 bola na liste vlastníctva č. XXXX, k.ú. G. na základe zápisnice z výsledku dražby príklepom licitátora z 29. júna 2006, č.k. Z-939/06 žalobkyňa, podnikajúca pod obchodným menom Jana Holotová UNITRANS, zapísaná ako výlučná vlastníčka parcely KN-C č. 4744/87.

Pod číslom zmeny 470/09 bola na liste vlastníctva č. XXXX, k.ú. G. zapísaná kúpna zmluva č. V-338/09 z 24. februára 2009, na základe ktorej bola ako výlučná vlastníčka nehnuteľností evidovaných na tomto liste vlastníctva zapísaná S. X., r. G..

Okresný súd Humenné rozsudkom č. k. 5C/98/2010-122 z 3. novembra 2011, právoplatným dňa 17. decembra 2011, určil, že kúpna zmluva z 24. februára 2009, uzavretá medzi žalobkyňou (v čase

uzavretia kúpnej zmluvy podnikajúcou pod obchodným menom Jana Holotová UNITRANS) a S. X., ktorej predmetom bol prevod nehnuteľností evidovaných na liste vlastníctva č. XXXX, k. ú. G. v prospech S. X. a ktorá bola podkladom pre vykonanie zápisu do katastra nehnuteľností pod číslom zmeny 470/09, je neplatná. V odôvodnení tohto rozsudku súd ustálil, že dotknuté nehnuteľnosti patria do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a pribratého účastníka, a preto je táto kúpna zmluva v dôsledku absencie podpisu pribratého účastníka neplatná z dôvodu podľa § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Pod číslom zmeny 223/12 boli na LV č. XXXX, k.ú. G. zapísané rozsudok Okresného súdu Humenné č.k. 5C/98/2010-122 z 3. novembra 2011 pod č.k. Z-17/12 a žiadosť o doplnenie údajov č.k. R-34/12, na základe ktorých bola ako výlučná vlastníčka nehnuteľností evidovaných na tomto liste vlastníctva zapísaná žalobkyňa.

Pod číslom zmeny 1307/12 bol na návrh na vykonanie záznamu č. k. Z-1068/12 na LV č. XXXX, k.ú. G. zapísaný rozsudok Okresného súdu Humenné č.k. 5C/98/2010-122 z 3. novembra 2011, na základe ktorého boli nehnuteľnosti evidované na tomto liste vlastníctva zapísané ako bezpodielové spoluvlastníctvo žalobkyne a pribratého účastníka v podiele 1/1.

Z § 34 ods. 2 katastrálneho zákona vyplýva, že na vykonanie záznamu je spôsobilý aj rozsudok súdu o neplatnosti právneho úkonu, ktorým nepochybne je aj rozsudok Okresného súdu Humenné č.k. 5C/98/2010-122 z 3. novembra 2011, právoplatný dňa 17. decembra 2011. Citované zákonné ustanovenie výslovne upravuje, že v prípade, ak súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu, správa katastra (t. č. okresný úrad) vyznačí stav pred týmto právnym úkonom.

Právoplatný rozsudok súdu je záväzným rozhodnutím štátneho orgánu, je verejnou listinou, ktorú musia rešpektovať okrem účastníkov konania aj všetky štátne orgány, a teda aj správy katastra.

V danej súvislosti právoplatný rozsudok Okresného súdu Humenné č.k. 5C/98/2010-122 z 3. novembra 2011 je verejná listina, na základe ktorej sa obnovil právny stav k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX, k. ú. G., ktorý existoval pred uzavretím kúpnej zmluvy z 24. februára 2009. V preskúmvanej veci mal odvolací súd z administratívneho spisu za preukázané a medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že pred uzavretím kúpnej zmluvy z 24. februára 2009, ktorú Okresný súd Humenné určil za neplatnú, bola ako výlučná vlastníčka nehnuteľností evidovaných na LV č. XXXX, k.ú. G. zapísaná žalobkyňa, podnikajúca pod obchodným menom Jana Holotová UNITRANS. Nepremietnutie tejto skutočnosti do príslušnej evidencie znamená de facto nerešpektovanie právoplatného súdneho rozhodnutia orgánmi verejnej moci.

Odvolací súd v tvrdeniach žalovaného a pribratého účastníka nezistil dôvod, aby uvedený rozsudok Okresného súdu Humenné č.k. 5C/98/2010-122 z 3. novembra 2011 nebol podkladom na vykonanie zápisu v katastri nehnuteľností záznamom podľa § 34 ods. 2 katastrálneho zákona. Podľa odvolacieho súdu je nesporné, že rozsudkom Okresného súdu Humenné č.k. 5C/98/2010-122 z 3. novembra 2011 došlo k obnoveniu pôvodného stavu vlastníckych práv žalobkyne k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX, k.ú. G., pretože ním bolo rozhodnuté o neplatnosti právneho úkonu (kúpnej zmluvy), ktorým žalobkyňa previedla svoje vlastníckeho práva k týmto nehnuteľnostiam na S. X..

Uvedené podľa názoru odvolacieho súdu neodporuje nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 62/2000 z 19. júna 2003, na ktorý vo svojom odvolaní poukázal žalovaný, a to aj vzhľadom k odlišným skutkovým okolnostiam daného prípadu.

V preskúmvanej veci boli nehnuteľnosti evidované na LV č. XXXX, k.ú. G. na podklade rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 5C/98/2010-122 z 3. novembra 2011 zapísané do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a pribratého účastníka napriek tomu, že pred uzavretím kúpnej zmluvy z 24. februára 2009, ktorú uvedeným rozsudkom Okresný súd Humenné určil za neplatnú, bola v katastri nehnuteľností ako výlučná vlastníčka týchto nehnuteľností zapísaná žalobkyňa.

Predmetom konania vedeného Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp.zn. I. ÚS 62/2000 z 19. júna 2003 bola nečinnosť správ katastra, ktoré na návrhy sťažovateľky nevykonali záznam do katastra nehnuteľností na základe právoplatného rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo 28/96 <. z 30. júna 1999, ktorým bol zrušený rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 10 Co 2517/95 <. z 11. októbra 1995 a rozsudok Okresného súdu v Považskej Bystrici sp.zn. 5C 47/94 <. z 3. februára 1995, napriek tomu, že po vydaní uvedeného zrušujúceho rozsudku došlo k obnoveniu pôvodného stavu vlastníckych práv sťažovateľky k dotknutým nehnuteľnostiam, pričom správy katastra svoj postup odôvodnili tým, že rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nebolo rozhodnuté o predmete konania, t.j. o vlastníctve dotknutých nehnuteľností. Vo veci vedenej pred Ústavným súdom Slovenskej republiky sa teda zápisu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam do katastra nehnuteľností na základe rozsudku obnovujúceho právo k nehnuteľnosti nedomáhala osoba, ktorá predtým (v danom prípade pred vydaním zrušených rozhodnutí) nebola v katastri nehnuteľností zapísaná ako ich vlastník.

Odvolací súd v tejto súvislosti zároveň poukazuje na to, že § 34 ods. 2 katastrálneho zákona v znení „Ak súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu alebo neplatnosti dobrovoľnej dražby, správa katastra vyznačí stav pred týmto právnym úkonom alebo pred dobrovoľnou dražbou ...“ je účinný od 15. októbra 2008.

Rovnako na prejednávanej vec nemožno aplikovať rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Sžr/31/2013 zo 17. decembra 2013, keď nehnuteľnosť, ktorá bola predmetom rozhodnutí správnych orgánov, bola pred určením neplatnosti darovacej zmluvy v katastri nehnuteľností zapísaná v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov a nie vo výlučnom vlastníctve jedného z nich.

Odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú aj námietku žalovaného a pribratého účastníka, že v prípade, ak by nedošlo k vykonaniu záznamu Z 1068/12, č.z. 1307/12, nehnuteľnosti evidované na LV č. 7794, k.ú. Humenné by nebolo možné vyporiadať ako nehnuteľnosti patriace do zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a pribratého účastníka.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že z § 143 Občianskeho zákonníka vyplýva, že po dobu trvania manželstva platí zákonná domnienka, že všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva a čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva patrí do BSM (okrem vecí špecifikovaných v tomto zákonnom ustanovení), a to bez ohľadu na skutočnosť, či tejto zákonnej úprave zodpovedá formálny zápis v štátom vedenom registri (v tomto prípade v katastri nehnuteľností).

V tomto konaní mal odvolací súd za preukázané a medzi účastníkmi konania nebolo nesporné, že manželstvo žalobkyne a pribratého účastníka bolo právoplatne rozvedené rozsudkom Okresného súdu Humenné sp.zn. 21C/17/2009 z 18. marca 2009 a že na Okresnom súde Humenné je pod sp.zn. 18C/199/2009 vedené konanie o vyporiadanie zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a pribratého účastníka a predmetom tohto konania sú aj nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, k.ú. G..

Odvolací súd je toho názoru, že v konaní o vyporiadanie BSM súd ako predbežnú otázku rieši, či majetkové hodnoty, ktoré sú predmetom konania, skutočne do masy BSM patria (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo 460/2013 z 10 apríla 2014).

Konanie o oprave chyby v katastrálnom operáte podľa § 39 katastrálneho zákona slúži na opravu chýb, ktoré najčastejšie spočívajú v nesprávnom premietnutí obsahu listín do súboru popisných informácií alebo do súboru geodetických informácií katastra nehnuteľností. Ide najmä o nesprávne údaje na liste vlastníctva alebo o nesprávne zakreslenie pozemkov do katastrálnej mapy.

Na základe skutkových okolností daného prípadu odvolací súd dospel k záveru, že boli splnené podmienky na postup podľa § 59 ods. 1 písm. a/ katastrálneho zákona, keď správne orgány nesprávne premietli rozsudok Okresného súdu Humenné č.k. 5C/98/2010-122 z 3. novembra 2011 do súboru popisných informácií katastra nehnuteľností.

Z ustálenej judikatúry slovenských súdov, ako aj z povahy právneho inštitútu opravy chyby v katastrálnom operáte vyplýva, že opravou chyby v katastrálnom operáte nemôžu byť zmenené alebo novo založené právne vzťahy k nehnuteľnostiam evidovaným v katastri nehnuteľností (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. februára 2008, sp.zn. 1Sžo 80/2007). Uvedené podľa odvolacieho správne orgány nerespektovali, keď v preskúmvanej veci nepostupovali podľa § 34 ods. 2 katastrálneho zákona a nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, k.ú. G., na podklade rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 5C/98/2010-122 z 3. novembra 2011 o určení neplatnosti kúpnej zmluvy zapísali do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a príbratého účastníka, hoci bola žalobkyňa pred uzavretím tejto kúpnej zmluvy v katastri nehnuteľností evidovaná ako výlučná vlastníčka dotknutých nehnuteľností.

Odvolací súd sa stotožnil s námietkou žalovaného, že na vykonanie záznamu sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní (§ 34 ods. 3 katastrálneho zákona), z ktorého dôvodu nemá vplyv na zákonnosť žalobou napadnutých rozhodnutí skutočnosť, že správa katastra neumožnila žalobkyňi vyjadriť sa k návrhu príbratého účastníka na vykonanie záznamu. Uvedené však nič nemení na tom, že rozhodnutia správnych orgánov bolo potrebné zrušiť z dôvodov vyššie uvedených.

Na základe uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 4S/44/2015-93 z 9. júna 2016 ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 246c ods. 1 veta prvá OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a 250k ods. 1 OSP tak, že žalobkyňi priznal náhradu trov odvolacieho konania, pretože bola v odvolacom konaní úspešná. Podľa § 11 ods. 4 veta prvá, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z.z.“) odvolací súd priznal žalobkyňi proti žalovanému odmenu za dva úkony právnej služby - vyjadrenie žalobkyne z 3. októbra 2016 k odvolaniu žalovaného a vyjadrenie žalobkyne z 5. októbra 2016 k odvolaniu príbratého účastníka [§ 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z.] v sume 363,79 € (2 x 143,- € plus 2 x režijný paušál 8,58 € plus 20% DPH z odmeny a náhrad 303,16 €, čo je 60,63 €). Odvolací súd nepriznal žalobkyňi odmenu za úkon právnej služby advokáta - ďalšia porada s klientom dňa 26. septembra 2016, nakoľko tento vyhodnotil odvolací súd ako nepreukázaný.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.